

Tempo Doeloe, vroegere tijd, is een korte beschrijving door Gerrit van Faassen van het "Indië-leven" van enkele veteranen. In dit verhaal staat Gerrit Reinders centraal. Reinders behoorde bij de laatste groep militairen die nog werd uitgezonden.

Voor Reinders begon de dienstitijd op 4 maart 1949 in de Van de Kornputkazerne in Steenwijk. Vijf maanden later, na een infanterieopleiding, vertrok hij met de Grote Beer naar Indië. Reinders was ingedeeld bij de scheepspolitie. Dit baantje had mooie kanten (hij mocht overal komen, ook in de officiersverblijven en -restaurants), maar ook enkele schaduwzijden. Dit laatste sloeg op het dagelijks luchten van de gevangenen, dienstweigeraars die toch naar Indië moesten. Deze gevangenen zaten in cellen op het voorschip. Dat luchten was met name een probleem tijdens stormachtig weer in de Golf van Biskaje. De reis werd, nogal ongebruikelijk, niet in één ruk gemaakt. De oorzaak hiervan was dat voor de kust van Algiers een soldaat van boord werd gehaald voor een blindedarmoperatie. Normaal kon zo'n operatie op de Grote Beer zelf worden uitgevoerd, omdat het naast troepentransportschip ook hospitaalschip was, maar vanwege de hoge zeegang moest de patiënt aan de wal worden geholpen. De militairen werden ontscheept in de Indische plaats Tandjung Priok. Vandaar ging het per trein naar Serang op West-Java. Reinders kwam op verschillende buitenposten terecht, waar het leven voor een groot deel bestond uit patrouillelopen. Af en toe mocht hij ook aanwezig zijn bij het uitdelen van kleding en voedsel aan de noodlijdende kampongbevolking. "Maar ze hadden het spul nog niet in handen of het werd alweer verhandeld op de pasar", vertelt Reinders. Het bataljon waar hij bij was ingedeeld, was geen lang leven beschoren: rond Kerstmis werd het ontbonden en de militairen zwermden over de hele archipel uit, posten overnemend van militairen die weer naar huis mochten. Zo heeft Reinders op 27 december 1949 de soevereiniteitsoverdracht in Buitenzorg meegemaakt. Hierna heeft hij nog enige tijd doorgebracht bij de oude vismarkt in de benedenstad van Batavia, de Pasar Ikan. Bij de haven moest hij toezicht houden op het laden van de houten schepen, die het vervoer over de zeeën in Azië verzorgden. In 1949 bestond de vracht uit legermateriaal, dat met de hand werd geladen en gelost. Reinders: "Dat gebeurt echter nog steeds op die manier, zo hebben we gezien op onze latere reizen naar Indonesië. Het lijkt wel of de tijd daar heeft stilgestaan." Eind 1950 kon ook Reinders eindelijk naar huis. Met de Nellie, een troepentransportschip dat onder Panamese vlag voer, bereikte hij na 29 dagen varen Nederland. Het gebrek aan erkenning in het vaderland heeft volgens Reinders nogal wat militairen gefrustreerd. De bekende generaal Spoor heeft dat gevoel volgens hem goed verwoord: Wij wenden ons tot God en Jan Soldaat, als hoge nood en bitt're strijd ons wacht. De nood voorbij, het land in vredesstaat, vergeten wordt de Heer en Jan Soldaat veracht. Gerrit Reinders was blij, zo zegt hij, met alle aandacht die is besteed aan de totstandkoming van een Indiëmonument in Hardenberg. "Ik heb direct gereageerd en gezegd: Dat moet gebeuren, ik doe mee. Het werd een sneeuwbaaleffect en in zeer korte tijd hadden we een stichting Indiëmonument." Reinders vindt het zeer belangrijk dat de Hardenberger veteranen, na de onthulling van het monument op 1 mei 1998, met elkaar contact blijven houden, "want daar is grote behoefte aan."